

PEADIREKTOR

Otsus

08.09.2006 nr 42-L

Tallinn

Matarol OÜ 11.11.2005 avalduse nr 2-04.07/938 alusel alustatud haldusmenetluse lõpetamine.

1. Haldusmenetluse alustamine

Konkurentsiametisse laekus 11.11.2005 Matarol OÜ poolt esitatud avaldus nr 2-04.07/938, mille alusel Konkurentsiamet alustas haldusmenetluse vastavalt haldusmenetluse seaduse § 35 lg 1 p-le 1.

Avalduse esitaja väitel keeldub Nissan Balti AS nende poolt maale toodud ja ametlike maaletoojate ja diilerite poolt avatud garantiiga uutele sõiduautodele Nissan teostama garantiiremonti.

Avalduse esitaja palub eeltoodu alusel Konkurentsiameti kirjalikku seisukohta.

2. Haldusmenetluse sisu

Haldusmenetluse eesmärgiks oli kontrollida Nissan Balti AS tegevuse vastavust konkurentsiseadusega (§ 4), Eesti Vabariigi Valitsuse määrusega nr 130 ja Euroopa Komisjoni määrusega nr 1400/2002.

Konkurentsiseadus § 4 (edaspidi KonkS) keelab konkurentsi kahjustava eesmärgi või tagajärjega ettevõtjate vahelised kokkulepped, kooskõlastatud tegevuse ja ettevõtjate ühenduse otsused.

Konkurentsiseaduse §-s 4 loetletud keeldude suhtes võib erandi teha vaid siis, kui tarbijad saavad tulenevast kasust õiglase osa. Kas vertikaalkokkulepe tegelikult konkurentsi piirab ja kas sellisel juhul kasu kaalub üles konkurentsi kahjustavad mõjud, sõltub sageli turustruktuurist. Euroopa Liidus on uute mootorsõidukite turustamise ja teenindamise kokkulepete kohta välja töötatud üldine erand ehk nn grupierand.

Euroopa Komisjon võttis 31. juuli 2002 vastu määruse nr 1400/2002 asutamislepingu artikli 81 lõike 3 kohaldamise kohta vertikaalsetele kokkulepete ja kooskõlastatud tegevuse suhtes mootorsõidukite valdkonnas (grupierand). Määrus kehtib uute mootorsõidukite turustamise ja teenindamise kokkulepetele.

Siseriiklikult reguleerib uute mootorsõidukite müügitegevust Vabariigi Valitsuse 26. aprilli 2004. a määrus nr 130 " Konkurentsi kahjustavate või kahjustada võivate mootorsõidukite turustus- ja teeninduskokkulepete sõlmimiseks loa andmine (grupierand)". ([RT I, 28.04.2004, 31, 220](#)); Grupierand määratleb täpselt, milliseid tingimusi mootorsõidukite turustus- ja teeninduskokkulepped võivad sisaldada ning tingimused, milliste sisaldumisel kokkulepetes grupierand ei kohaldu.

3. Menetlusosalised

Taotluse esitaja: Matarol OÜ

Asukoht: Kadaka tee 84 A

Tallinn 12618

Registrikood: 10654889

Tegevusala: Mootorsõidukite müük.

Haldusakti adressaat: Nissan Balti AS

Asukoht: Osmussaare tee 10

Tallinn 13811

Registrikood: 10346774

Tegevusala: Nissani sõidukite ja varuosade import ja hulgimüük Nissani diileritele Eestis, Lätis ja Leedus.

4. Faktilised asjaolud ja tõendid

Vastuseks Konkurentsiameti küsimusele vastas Nissan Balti AS tehnikadirektor hr Peeter Londo 15.11.2005 e-kirja teel, et Nissan Balti AS kasutab garantiialase tegevuse aluseks Nissan Europe SAS poolt välja antud juhust „Europe an Warranty Policies and Procedures Manual”. Nimetatud dokument on mõeldud kasutamiseks ainult Nissani organisatsiooni siseselt. Kõnealuses dokumendis on sätestatud, millistel juhtudel kehtib Nissani garantii ja milliseid protseduure tuleb järgida, et garantiiremondile tehtud kulutused Nissanilt tagasi saada. Nissan Balti AS on lepinguliselt seotud Nissan Europe'ga, kellega on sõlmitud sõiduautode maaletoomise leping ja sõiduautode edasimüüjatega on sõlmitud diilerlepingud. Nissan Balti AS tehnikadirektori sõnul ei ole Nissan Balti AS-il õigust pakkuda tehasegarantiid autodele, mis on müüdüd Nissani poolt autoriseerimata vahendajate poolt sõltumata sellest, millises riigis vahendaja oma äri ajab ja sõiduautod hangib.

28.11.2005 andis 11.11.2005.a esitatud avalduse nr 2-04.07/938 kohta täiendavaid selgitusi Matarol OÜ esindaja hr Ero Kurjama, kelle sõnul tegutseb Matarol OÜ eelkõige kui sõiduautode vahendaja. Nissan Balti AS esindus Tallinnas on keeldunud teostama juriidiliselt korrektset, st avatud garantiiga sõiduautodele garantiiremonti.

Hr Kurjama sõnul on Nissan Balti AS tegutsenud grupierandis sätestatuga vastuolus alates 2005 aasta sügisest.

06.12.2005 andis Nissan Balti AS tehnikadirektor hr Siim Tael täiendavaid selgitusi Nissan Balti AS tegevuse kohta Eestis ja teistes Balti riikides.

Nissan Balti AS tehnikadirektor hr Siim Taela sõnul tegutseb Matarol OÜ kui iseseisev edasimüüja, kes müüb maaletoodud sõiduautosid internetilehekülje kaudu ja seega ei tegutse automüügi turul kui vahendaja. Nissan Balti AS Matarol OÜ-d kui autoriseerimata edasimüüjaks ja seetõttu on keeldunud teostama Matarol OÜ poolt maaletoodud sõiduautodele garantiiremonti.

29.03.2006 edastas Matarol OÜ Konkurentsiametile faksiga koopia volikirjast, mille alusel Matarol OÜ tarnis 2005. a mais Austriast volikirja alusel sõiduauto Nissan Pathfinder mis toimetati Fakto Auto AS-ile garantiiremondi teostamiseks 21.11.2005 aastal. 21.03.2006 edastas Fakto Auto AS arve nimetatud auto remondi kohta Matarol OÜ-le, kaaskirjaga see arve viivitamatult tasuda. Peale Konkurentsiameti telefonivestlust kõnealusel teemal Nissan Balti AS tehnikadirektori hr Siim Taelaga lahenes kõnealune arusaamatus ja Matarol OÜ ei pidanud temale adresseeritud arvet tasuma, kuna tegemist oli garantiiremondiga ja sõiduauto oli ostetud juriidiliselt korrektselt avatud garantiiga.

29.03.2006 edastas Nissan Balti AS Konkurentsiametile e-kirjaga nende poolt koostatud juhise „Garantii teenindusest Nissani sõidukitele, mis pole imporditud Nissan Balti poolt” ja mis on eelkõige suunatud kõikidele tegevjuhtidele, teenindusjuhtidele ja garantiijuhtidele, kes on seotud garantiiremondi teostamisega Nissani sõidukitele. Juhis annab eelpoolnimetatud töötajatele selgema arusaama grupierandi seaduses (Block Exemption Regulation) sätestatud kohustuste kohta garantiiremondi osas.

29.05.2006 küsitles Konkurentsiamet Nissan Balti AS esinduses hr Siim Taela, kes selgitas grupierandi tingimuste täitmist Nissani uutele sõiduautodele, seoses nende kehtiva garantiiremondiga.

Vestlusest Nissan Balti AS tehnikadirektori hr Siim Taelaga selgus, et Nissan Balti AS-il ei ole enam olnud arusaamatusi Matarol OÜ-ga, kõigile avatud garantiiga sõiduautodele on vajadusel garantiiremonti teostatud.

25.07.2006 e-kirjast Konkurentsiametile selgub, et Matarol OÜ-l ei ole enam Nissan Balti AS-iga esinenud probleeme avatud garantiiga sõiduautode Nissan garantiiremondi teostamise osas.

5. Õiguslik hinnang

Matarol OÜ juhataja hr Kristo Kurjama avalduse nr 2-04.07/938 alusel alustatud haldusmenetluse eesmärgiks oli kontrollida Nissan Balti AS keeldumist teostada garantiiremonti Matarol OÜ poolt maale toodud ja ametlike maaletoojate ja diilerite poolt avatud garantiiga uutele sõiduautodele Nissan.

Konkurentsiamet tegeleb vaba ettevõtluse huvidest lähtuva konkurentsi kaitsmisega toodete valmistamisel ja teenuste osutamisel ning kaupade ostmisel ja müümisel ning muus äritegevuses konkurentsi kahjustamise ärahoidmise ja kõrvaldamisega. Konkurentsiseadus § 4 keelab konkurentsi kahjustava eesmärgi või tagajärjega ettevõtjate vahelised kokkulepped, kooskõlastatud tegevuse ja ettevõtjate ühenduse otsused.

Euroopa Komisjon võttis 31. juuli 2002 vastu määruse nr 1400/2002 asutamislepingu artikli 81 lõike 3 kohaldamise kohta vertikaalsete kokkulepete ja kooskõlastatud tegevuse suhtes mootorsõidukite valdkonnas (grupierand). Määrus kehtib uute mootorsõidukite turustamise ja teenindamise kokkulepetele.

Nissan Motor CO Ltd on valinud valikulise turustussüsteemi üle kogu Euroopa, mis tähendab, et edasimüüjad ei tohi müüa uusi mootorsõidukeid edasimüüjatele, kes ei kuulu volitatud müügivõrku. Valikulise turustussüsteemi volitatud edasimüüja võib müüa uusi mootorsõidukeid vahendajale, ehk isikule, kes ostab uue mootorsõiduki konkreetse tarbija nimel. Valikulises turustussüsteemis hakkab garantii kehtima kuupäeval, mil sõiduk lahkub turustussüsteemist. Määruse järgi peavad ühes liikmesriigis väljastatud tootjate garantiid kehtima samadel tingimustel kõigis teistes liikmesriikides. Kui tarbija kasutab vahendajat, kes tema eest sõiduki ostab, hakkab garantii kehtima hetkest, mil volitatud edasimüüja sõiduki vahendajale üle annab. Seega on Nissan Balti AS kohustatud teostama garantiiremonti kõikidele Nissan sõiduautodele, millel on avatud ja kehtiv garantii ja on ostetud ükskõik millisest Euroopa Liidu liikmesriigist.

Alates 1. maist 2004 kehtib Eestis Eesti Vabariigi Valitsuse 28. 04. 2004 määrus nr 130 "Konkurentsi kahjustavate või kahjustada võivate mootorsõidukite turustus- ja teeninduskokkulepete sõlmimiseks loa andmine (grupierand)", mis on välja töötatud vastavalt Euroopa Komisjoni määrusele 1400/2002 ja kehtib Eesti sisestele kokkulepetele. Riikidevahelist kaubandust mõjutavatele kokkulepetele kohaldub Euroopa Komisjoni määrus 1400/2002.

Erand kehtib nendele lepingutele, mis kohustavad volitatud remonditöökodasid remontima ükskõik millise turustussüsteemi diileri poolt müüdnud sõidukeid ning sellega tagab määrus tarbijatele võimaluse viia oma sõiduk remonti või hooldusesse ükskõik millisesse Euroopa Liidu piires asuvasse volitustega remonditöökotta. Kui volitatud remonditöökoda pole võimeline teostama selle auto teenindust, mis pole ostetud tema liikmesriigist, peab tal olema võimalus pidada sidet tarnijaga või teise liikmesriigi volitatud remonditöökojaga. Tarbija ei pea garantiitööde teostamiseks kehtivat garantiid oma asukoha liikmesriigis ümber registreerima. Garantiiperiood algab volitatud diileri poolt auto üleandmisega tarbijale. Kui tootja, importöör, diiler, remonditöökoda või mõni teine võrgustikusisene ettevõtja takistab tarbijatel saamast endale tootjapoolset üle EL-ist garantiid, tähendab see seda, et pole täidetud üks põhilisi kõnealustele lepingutele erandi kohaldumise tingimusi.

Tuginedes Konkurentsiametile saadetud kirjale Matarol OÜ juhataja hr Kristo Kurjama poolt ja hr Ero Kurjama poolt öeldud faktidele selgus, et Matarol OÜ on vastavalt Euroopa Komisjoni määrusele nr 1400/2002 eelkõige vahendaja, kes ostab uue mootorsõiduki tarbija nimel, ilma et ta oleks turustusvõrgu liige. Vahendajaid tuleb eristada iseseisvatest edasimüüjatest, kes ostavad sõiduki edasimüügiks ja ei tegutse konkreetse tarbija eest. Sellisel juhul, kui tegemist on vahendaja poolt lõpptarbijale toodud sõiduauto garantiiremondi teostamisega, on Nissan Balti AS

kohustatud sõiduauto garantii kehtivuse perioodil teostama nimetatud sõiduautole garantiiremonti.

Juhul, kui Matarol OÜ ostab uue mootorsõiduki kui iseseisev edasimüüja, siis on sõiduki edasimüügil tegemist avamata garantiiga sõiduautoga ja sellisel juhul tuleb Matarol OÜ-l ise garanteerida garantii tema poolt müüdavatele sõidukitele vastavalt võlaõigusseadusele.

Konkurentsiametile edastatud tõendi alusel kontrolliti Nissan Balti AS tegevust Matarol OÜ poolt maale toodud uue sõiduauto Nissan garantiiremondi osas ja leidis, et Nissan Balti AS keeldumine mitte teostada Matarol OÜ poolt maale toodud avatud garantiiga uuele sõiduautole Nissan garantiiremonti ei ole põhjendatud ja on vastuolus Eesti Vabariigi Valitsuse määrusega nr 130 ja Euroopa Komisjoni määrusega nr 1400/2002.

Nissan Balti AS on teavitanud Konkurentsiametit oma arusaamatuste lahendamiseks Matarol OÜ-ga ja võtnud tarvitusele kõik abinõud, et edaspidi hoiduda grupierandis toodud tingimustega ja kohustustega vastuollu minemist garantiiremondi teostamisel uutele sõiduautodele Nissan.

KonkS § 61 alusel võib Konkurentsiameti peadirektor või tema asetäitja anda riigiasutusele ja kohaliku omavalitsuse üksusele, füüsilisele ja juriidilisele isikule soovitusi konkurentsiolukorra parandamiseks.

Konkurentsiamet on tuvastanud menetluse subjekti, Nissan Balti AS Eesti Vabariigi Valitsuse määruse nr 130 ja Euroopa Komisjoni määruse nr 1400/2002 rikkumise ja sellega tema konkurentsi kahjustava tegevuse.

Konkurentsiamet juhib Nissan Balti AS tähelepanu asjaolule, et vastavalt Euroopa Komisjoni määrusele nr 1400/2002 artiklile 6, võib Komisjon käesoleva määrusega antud erandi tühistada vastavalt määruse nr 19/65/EMÜ artikli 7 lõikele 1, kui ta mingil konkreetsel juhul leiab, et käesoleva määruse reguleerimisalasse kuuluvatel vertikaalkokkulepetel on tagajärgi, mis on vastuolus asutamiselepingu artikli 81 lõikes 3 sätestatud tingimustega.

Kui mõnel konkreetsel juhul on vertikaalkokkulepetel, mille suhtes kohaldatakse erandit, asutamislepingu artikli 81 lõikes 3 sätestatud tingimustega vastuolus olev mõju liikmesriigi territooriumil või osal sellest ja kui sellise territooriumi näol on tegemist selgepiirilise geograafilise turuga, võib asjaomase liikmesriigi pädev asutus tühistada käesoleva määruse alusel antud erandi kõnealuse territooriumi osas lõikes 1 sätestatud tingimustel.

03.08.2006 saatis Konkurentsiamet vastavalt haldusmenetluse seaduse § 40 lg-le 1 pooltele käesoleva otsuse eelnõu Nissan Balti AS tegevuse suhtes alustatud haldusmenetluse lõpetamise kohta arvamuste ja vastuväidete esitamiseks. Kirjale oodati vastust 18.08.2006.

08.09.2006 seisuga otsuse eelnõu kohta pooled Konkurentsiametile arvamusi ja vastuväiteid ei esitanud.

Lähtudes eeltoodust ja juhindudes KonkS § 61:

Soovitan Nissan Balti AS-il edaspidi hoiduda konkurentsi kahjustavast tegevusest, s.o luua kontrollmehhanism Eesti Vabariigi Valitsuse määruses nr

130 ja Euroopa Komisjoni määruses nr 1400/2002 otseselt toodud tingimuste ja kohustuste täpseks täitmiseks.

Otsuse peale võib esitada kaebuse Tallinna Halduskohtule 30 päeva jooksul arvates käesoleva otsuse teatavakstegemisest.

Peeter Tammistu